

La Filmoteca de Catalunya: conservació i difusió de la cultura cinematogràfica

[[Versión castellana](#) | [English version](#)]

  MARIONA BRUZZO
Cap del Centre de Conservació i Restauració (2CR)
Filmoteca de Catalunya
mbruzzo@gencat.cat

  CIRO LLUECA
Cap de Documentació
Filmoteca de Catalunya
c.llueca@gencat.cat

Opcions

 [Imprimir](#) [<meta />](#)

[Metadades](#)

Resum

La Filmoteca de Catalunya té com a missió principal recuperar, conservar, investigar i difondre les pel·lícules i les obres audiovisuals, així com els materials, documents, equips i qualsevol altre element que sigui d'interès per a l'estudi del cinema i l'audiovisual en general, i del cinema català en particular. En essència, conservar i difondre la cultura cinematogràfica. Es descriuen les àrees que contribueixen a aquesta fita i es reflexiona sobre la necessitat d'oferir un servei fiable i professional a la ciutadania, les institucions i les empreses amb interessos en el sector cinematogràfic.

Resumen

La Filmoteca de Catalunya tiene como misión principal la recuperación, conservación, investigación y difusión de las películas y las obras audiovisuales, así como los materiales, documentos, equipos y cualquier otro elemento que sea de interés para el estudio del cine y el audiovisual en general, y del cine catalán en particular. En esencia, conservación y difusión de la cultura cinematográfica. Se describen las áreas que contribuyen a esta meta y se reflexiona sobre la necesidad de ofrecer un servicio confiable y profesional a la ciudadanía, las instituciones y las empresas con intereses en el sector cinematográfico.

Abstract

The main mission of the Filmoteca de Catalunya is the recovery, conservation, research and dissemination of films and audiovisual works and materials, documents, equipment and any other element of interest to the study of cinema and audiovisual art in general and Catalan cinema in particular. In essence, the conservation and dissemination of film culture. A description is given of the areas that contribute to achieving this objective and a reflection on the need to offer the public, institutions and businesses with interests in the film industry a reliable professional service.

Rebut: 10/06/2014. Acceptat: 14/10/2014. Revisat: 14/11/2014.
Rebut: 10/06/2014. Acceptat: 14/10/2014. Revisat: 14/11/2014.

1 Introducció

El juliol de 2011 l'artista [Ruth Beale](http://www.ruthbeale.net/) (<http://www.ruthbeale.net/>) va presentar a la [Cubitt Gallery](http://cubittartists.org.uk/) (<http://cubittartists.org.uk/>) de Londres una sèrie d'accions efímeres per reflexionar sobre els rols de les biblioteques i els arxius com a espais públics per compilar, conservar i distribuir el coneixement. A [Lindgren & Langlois: the archive paradox](http://www.ruthbeale.net/images/Lindgren_Langlois.pdf) (http://www.ruthbeale.net/images/Lindgren_Langlois.pdf) es produïa un intercanvi epistolar dramatitzat entre dos arxivistes cinematogràfics que han marcat les polítiques de les cinemateques de tot el món des de 1948. D'una banda, Ernest Lindgren (1910–1973), director del [British Film Institute](http://www.bfi.org.uk/) (<http://www.bfi.org.uk/>) durant quatre dècades i rigorós gestor de la cosa pública: la seva institució va compilar pel·lícules de manera selectiva, tot mantenint una estricta política de no projectar els films originals, i complementàriament va desenvolupar tècniques de conservació i catalogació que s'han convertit en estàndards internacionals. De l'altra, Henri Langlois (1914-1977), cofundador de la [Cinémathèque Française](http://www.cinematheque.fr/) (<http://www.cinematheque.fr/>), que va compilar i difondre tan a bastament com va poder tots els films que passaven per les seves mans apassionadament cinèfiles. Devem l'anècdota a un article erudit de García-Casado i Alberich-Pascual (2014) que serveix per mostrar i resumir dues maneres contraposades d'entendre el fenomen "filmotecari", sintetitzades pels autors en la dicotomia arxiu *versus* exhibició, és a dir, la conservació del patrimoni filmic i el relacionat amb el món cinematogràfic *versus* la

difusió pedagògica de la cinematografia entre tots els públics.

Just un any abans de la *performance* de Bale es va aprovar a Catalunya la **Llei del cinema** (<http://www.parlament.cat/activitat/cataleg/TL121.pdf>), tot consolidant normativament un sector que des dels traspassos de competències previstos l'any 1980 havia estat només regulat parcialment. Tant en el preàmbul com en l'articulat el text legislatiu reconeix a la **Filmoteca de Catalunya** (<http://www.filmoteca.cat/>) la competència en "la preservació i la difusió del patrimoni i la cultura cinematogràfiques; la recuperació, preservació, catalogació i restauració del patrimoni fílmic i documental i el suport a la difusió de la cultura cinematogràfica, amb una atenció especial a la producció i la cultura cinematogràfica catalanes". El Parlament de Catalunya integrava en la filosofia de la Llei els dos corrents representats per Lindgren i Langlois: preservació i difusió, d'acord amb la tendència hibriditzant de les cinemateques dels països del nostre entorn, tot recollint, *de iure*, el que s'havia dut a terme a la Filmoteca de Catalunya des de l'any 1981, data formal de creació d'aquesta institució, hereva de la seu a Barcelona de la Filmoteca Nacional de Espanya des de la meitat dels anys seixanta.

L'any 2012 l'impuls a la Filmoteca de Catalunya es completava amb un trasllat ambiciós de les antigues dependències a les dues noves seus: l'edifici del Raval, on conviuen oficines i dipòsits de preservació documental amb espais oberts al públic (sales de projecció, sala d'exposicions, biblioteca especialitzada), i l'edifici del Centre de Conservació i Restauració (2CR), al **Parc Audiovisual de Catalunya** (<http://www.parcaudiovisual.cat>), a Terrassa, construït i dissenyat per garantir la conservació del patrimoni fílmic, ja sigui analògic o digital.

Figura 1.
Seu de la
Filmoteca
de
Catalunya
a
Barcelona
©
Guillermo
Rivera,
Filmoteca
de
Catalunya

Figura 2.
Seu del
2CR de la
Filmoteca
de
Catalunya
al Parc

Audiovisual de Catalunya (Terrassa) © Guillermo Rivera, Filmoteca de Catalunya

Dependent orgànicament de l'**Institut Català d'Empreses Culturals** (<http://www.gencat.cat/cultura/icip/>), al Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, la Filmoteca de Catalunya la dirigeix des de 2010 Esteve Riambau i s'estructura en quatre àrees (Administració; Difusió; Documentació; 2CR), on treballen quaranta-tres persones. Pel que fa a l'impacte, 176.660 persones han gaudit presencialment dels serveis de la institució, assistint a les pel·lícules projectades (1.109 títols en 1.423 sessions) o, en menor mesura, fent ús de la biblioteca especialitzada (14.098 accessos d'investigadors), dels serveis educatius (8.900 persones) o de les dues exposicions programades (1.656 visitants). Així mateix, conserva un voluminós fons fílmic (28.415 títols) i documental (ca. 550.000 exemplars). La Filmoteca és membre de ple dret de la **FIAF** (<http://www.fiafnet.org/>) (Federació Internacional dels Arxius de Films) i com a tal ha estat l'organitzadora del 69è congrés internacional. Present a les xarxes socials, el web de la Filmoteca rep 520.344 visites anuals i manté 27.800 seguidors al **Facebook** corporatiu i 12.400 al perfil de **Twitter**.

Amb aquests antecedents i amb la llei a la mà, la Filmoteca de Catalunya té com a missió principal recuperar, conservar, investigar i difondre les pel·lícules i les obres audiovisuals, així com els materials, documents, equips i qualsevol altre element que sigui d'interès per estudiar el cinema i l'audiovisual en general, i el cinema català en particular. En essència: conservar i difondre la cultura cinematogràfica.

En aquest article i per l'interès dels lectors de BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació ens centrarem en la tasca i els serveis de les dues unitats amb competències en presentació i divulgació del fons fílmic i documental: el Centre de Conservació i Restauració, i la Unitat de Documentació, que integra la Biblioteca del Cinema.

2 El Centre de Conservació i Restauració

El Centre de Conservació i Restauració (2CR), que té la missió de conservar el patrimoni fílmic, és el servei de referència en aquest àmbit a Catalunya i té voluntat de ser-ho internacionalment.

La seva estratègia passa pels objectius següents:

- Recuperar el cinema històric català perdut, promovent investigacions i recerques nacionals i internacionals, implementant polítiques de conservació en el cinema actual a través de les ordres de subvenció o de la Llei del dipòsit legal.
- Conservar la col·lecció fotoquímica amb neveres dotades de controls estrictes de temperatura i humitat, i la col·lecció digital amb la implementació d'un sistema estable i robust. Quan es detecten problemes de conservació s'hi fan treballs de preservació o restauració.
- Promoure la investigació, catalogant i processant la col·lecció, d'acord amb els estàndards internacionals.
- Difondre la col·lecció, facilitant i promovent l'accés a les col·leccions, la presentació de còpies a filmoteques i festivals, i l'edició en DVD.

La col·lecció de pel·lícules està formada per 28.415 títols, distribuïts en 186.291 suports fotoquímics en llaunes i 13.194 suports digitals. Hi destaquen:

- La producció catalana des de 1896, incloent-hi *Panorama du port* (1896), *Gent i paisatge de Catalunya* (1926), *La proclamació de la República* (1931), *Vida en sombras* (Llorenç Llobet-Gràcia, 1948), *Los Tarantos* (Francesc Rovira-Beleta, 1964), *La Plaça del Diamant* (Francesc Betriu, 1982) o *Pa negre* (Agustí Villaronga, 2012).
- Els noticiaris i documentals de Laya Films (1936–1939), productora de la Generalitat de Catalunya durant la Guerra Civil. *Catalunya màrtir* és el film més destacat ja que testimonia els atacs a la població civil durant la Guerra, i es considera cabdal en l'ús del cinema com a arma de defensa i denúncia.
- El cinema clandestí, amateur, experimental i científic, revelador de la pluralitat del cinema català.
- Els fons en suport de nitrat de cel·lulosa dels orígens (1896–1914) conformats pels documents originals, de gran valor historiogràfic per estudiar els orígens del cinema, i representatius de la importància de Barcelona com a centre de distribució mundial durant aquest període que conté títols inèdits de Méliès, Smith, Zecca, Guy, i que corresponen a les principals productores de principis de segle amb seu a Barcelona: Lumière, Pathé, Gaumont, Star Films, Urban, etc.
- La col·lecció Segundo de Chomón, cineasta de rellevància internacional (1903–1917) que va començar la seva carrera a Barcelona. Amb més de cent títols, mostra la capacitat inventiva i d'adaptació al nou mitjà cinematogràfic en la seva etapa de gestació. *L'hereu de can Pruna* (1904) es considerada un film magistral adaptat al context barceloní d'aleshores. *Superstition andalouse* (1912) demostra la capacitat d'introduir la narrativitat en el cinema, tot mantenint espais per a l'atracció.

El 2CR presta atenció a la conservació dels suports fotoquímics i també digitals. Pel que fa als fotoquímics, el centre té àrees específiques per rebre'ls, inspeccionar-los, visionar-los i tractar-los, ja siguin negatius com positius, i uns sistemes de càmeres amb controls de temperatura, humitat i renovació d'aire, adaptades a les necessitats dels suports plàstics, ja siguin acetat de cel·lulosa, polièster o nitrat de cel·lulosa. Per primer cop, Catalunya té una institució preparada per evitar la pèrdua del patrimoni fílmic que tot canvi tecnològic comporta —en el pas del mut al sonor es va perdre el 80 % de la producció mundial anterior a 1930; a Catalunya arriba al 90 %.

Figura 3. Dipòsits de conservació del 2CR de la Filmoteca de Catalunya © Guillermo Rivera, Filmoteca de Catalunya

Pel que fa als suports digitals (HDcam, discs durs, DCP), s'aborda el repte des del punt de vista de la conservació però també de la restauració i la difusió, ja que la tecnologia digital ofereix noves i magnífiques eines en aquest camp. El sistema de conservació digital consisteix en un repositori fiable, en el qual s'ingressen (*ingest*) i migren les dades dels suports de procedència (cinema digital natiu, habitualment) amb una previsió de 100 TB de creixement anual. El sistema preveu que els continguts dipositats en la plataforma digital siguin consultables per accés remot. La Filmoteca de Catalunya va ser pionera el 2005 en la restauració digital d'alta qualitat (4 K) i té avui dia un escàner cinematogràfic (**Northlight**

(http://www.filmlight.ltd.uk/products/northlight/overview_nl.php) amb capacitat de treballar amb una resolució de fins als 6 K (6.144 x 3.160 píxels per fotograma), i considerat de molt alta resolució. L'esforç de conservació es completa amb la difusió de la col·lecció, per mitjà de l'elaboració de còpies digitals d'alta resolució —DCP— del cinema català i edicions en DVD.

Finalment, l'accés a còpies digitalitzades dels fons fílmics del 2CR es produeix a partir del servei d'atenció a les dependències de la Filmoteca, on els usuaris poden interrogar el sistema gestor documental, o bé rebre atenció individualitzada en resposta a una demanda informativa. El visionament i la selecció dels materials es fa, també, en les instal·lacions i equips que la Filmoteca posa a disposició dels investigadors i professionals.

3 La Unitat de Documentació

La Unitat de Documentació, que integra la Biblioteca del Cinema, té la missió de donar suport a la Filmoteca de Catalunya per ser el centre de referència en preservació i difusió de la cultura cinematogràfica.

La seva estratègia passa pels objectius prioritaris següents:

- Recuperar, conservar i difondre documentació patrimonial relacionada amb el cinema a Catalunya.
- Posar a disposició de la Filmoteca de Catalunya, i de tots els estudiosos i investigadors de la cultura cinematogràfica, els fons i les col·leccions de la Filmoteca.
- Impulsar el rol de la Biblioteca del Cinema com a centre de referència a Catalunya per a informació i recerca del cinema.
- Contribuir als esforços de la Filmoteca de Catalunya en l'educació i sensibilitat dels diferents públics pel fet cinematogràfic.

A aquests objectius els complementen els objectius instrumentals següents:

- Treballar de manera transversal amb la resta de serveis de la Filmoteca de Catalunya i, quan sigui possible, amb altres institucions i agents culturals nacionals i internacionals.
- Incorporar als processos de planificació de les activitats la necessitat d'impactar en els mitjans de comunicació i la ciutadania, d'acord amb la política de comunicació de la Filmoteca.
- Facilitar la vocació de servei de la Filmoteca, del Departament de Cultura i la Generalitat de Catalunya, als serveis públics i a les indústries i als agents culturals catalans, i a la ciutadania.

Els fons i les col·leccions estan formats per aproximadament 550.000 ítems, entre els quals destaquen:

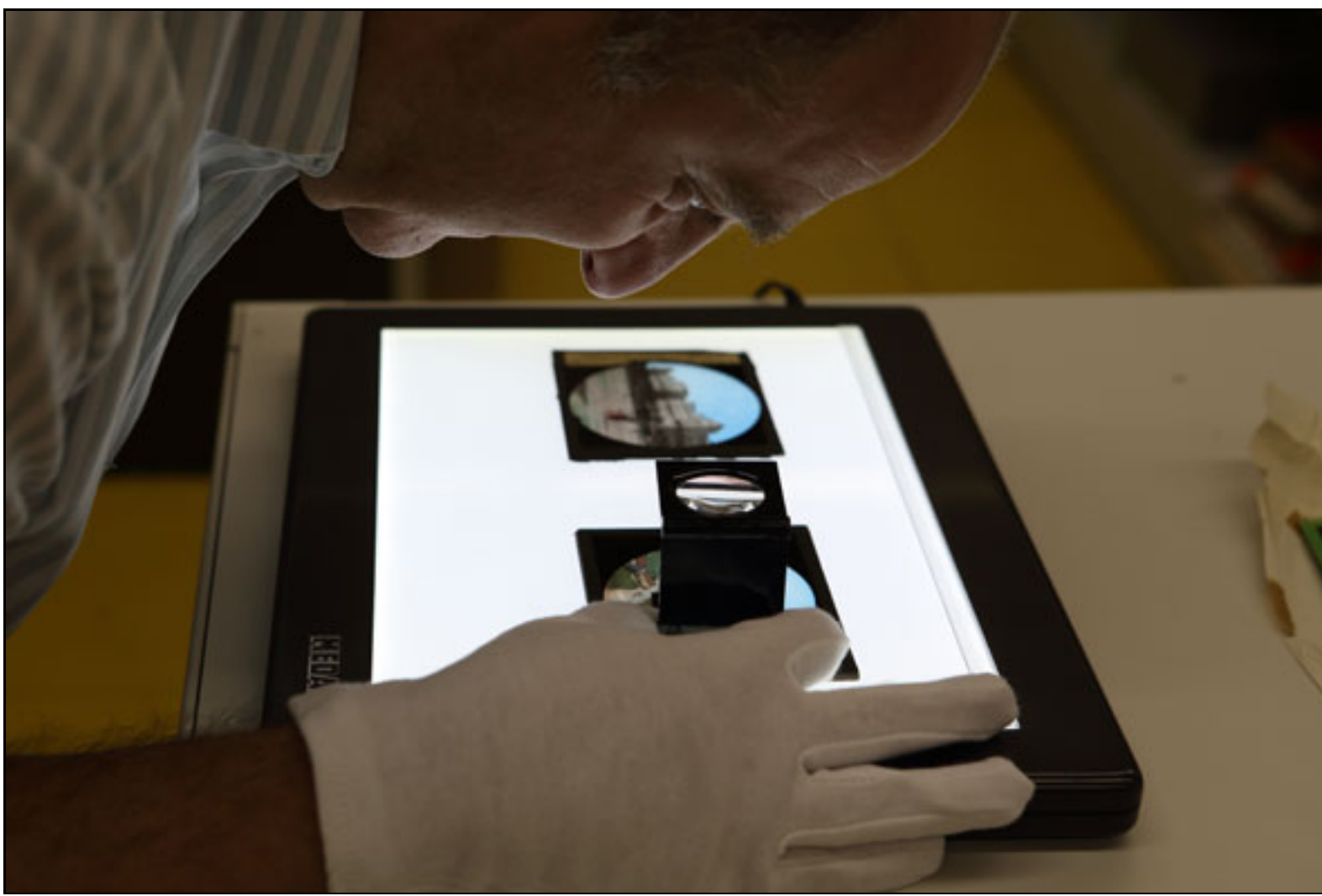
- 62.000 exemplars de llibres i revistes, que formen el cos central de la biblioteca especialitzada en cinema i audiovisual, amb una política d'adquisicions basada en l'actualització permanent de la col·lecció per mitjà de l'adquisició de les novetats sobre aquesta temàtica a les principals editorials internacionals. La col·lecció també inclou, d'una banda, algunes joies bibliogràfiques del precinema, com ara, *Ars magna lucis et umbrae*, d'Athanasius Kircher (Amsterdam, 1671); *Magia naturalis*, de Ioannis Baptista Porta (Rouen, 1650), o *La instantaneidad de la fotografía*, de Jaume Ferran (Tortosa, 1879). De l'altra, també del primer cinema: *Photoplay writing*, de William Lord Wright (1922); *Kinematograph studio technique*, de L. C. MacBean (1922), o *Pour bien tourner: guide du cinégraphiste amateur*, de Duclair-Northy (1924).
- 385.000 negatius fotogràfics, a partir de 1932, de foto fixa i fotografia de rodatge, que inclou el fons procedent de Reproducciones Sabaté, un laboratori industrial barceloní encarregat del processament dels encàrrecs de les productores, les distribuïdores i els fotògrafs de la indústria cinematogràfica catalana (Pintanel, 2008; 2010).
- 25.000 cartells, on destaca una col·lecció de cinema italià dels inicis del cinema, i un recorregut exhaustiu per la història de la publicitat del cinema.
- 20.000 programes de mà, que inclouen la programació dels cinemes catalans que en feien distribució.
- 16.000 pel·lícules en Blu-ray, DVD i VHS, centrades en el cinema de divulgació, així com documentació audiovisual per a usos de recerca.
- 6.000 bandes sonores en CD i LP, que serveixen per il·lustrar la història de la música de cinema mitjançant les obres musicals adaptades i les composicions musicals per a pel·lícules.
- 3.000 novel·les cinematogràfiques, produïdes per editorials barcelonines com ara Bistagne, Editorial Alas o Publicaciones Mundial al primer terç del segle xx, que en recerca cinematogràfica són un producte imprescindible, perquè ocasionalment són l'únic rastre existent d'una pel·lícula que va existir, però de la qual no es conserven còpies.
- 1.250 peces museològiques, procedents majoritàriament de la col·lecció de Delmiro de Caralt i Pilar de Quadras, en què destaca una col·lecció inèdita de vidres de llanterna màgica, i un praxinoscopi (1877), invent d'Emile Reynaud que va millorar els sistemes basats en els zoòtrops. Reynaud va destruir la majoria d'exemplars existents.
- 78 llegats personals i d'empreses, incloent-hi la documentació del director, guionista i operador de càmera Ramon de Baños (Barcelona, 1890–1980); el director de fotografia, realitzador i productor cinematogràfic Fructuós Gelabert (Barcelona, 1874–1955); el director Francesc Rovira-Beleta (Barcelona, 1912–1999); el crític José Luis Guarner (Barcelona, 1937–1993); el director i guionista Julio Salvador (Barcelona, 1906–1974); la col·lecció cinematogràfica d'Adrià Gual (Barcelona, 1872–1943), o les fotografies de rodatge de Colita (Barcelona, 1940).
- Llibres rars, cartelleres publicitàries de cinemes catalans, postals, cromos, *pressbooks*, etc.

Figura 4. Observació de vidre de llanterna màgica a la Filmoteca de Catalunya © Jordi Roma, Filmoteca de Catalunya

Figura 5. Programa de mà als dipòsits documentals de la Filmoteca de Catalunya © Jordi Roma, Filmoteca de Catalunya

Figura 6. Cartelleres d'inici de segle xx a la Filmoteca de Catalunya © Jordi Roma, Filmoteca de Catalunya

Com a membre de les **Biblioteques Especialitzades de la Generalitat** (<http://cultura.gencat.cat/beg/>) (BEG), el catàleg bibliogràfic de la Filmoteca —creat a partir de tres biblioteques especialitzades en cinema (Rueda, 2010)—, és accessible remotament, i està integrat des de juliol de 2014 en el **Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya** (<http://www.cbuc.es/ccuc/>) (CCUC). El **repositori digital** (<http://repositori.filmoteca.cat/>) de la

institució, desenvolupat pel Consorci de Serveis Universitaris de Catalunya, proveeix accés a 17.000 ítems, entre els quals una selecció dels fons gràfics, alhora que s'ha completat la integració als portals **Memòria Digital de Catalunya** (<http://mdc.cbuc.cat>) (MDC), **Hispana** (<http://hispana.mcu.es>) i **Europeana** (<http://www.europeana.eu/>), així com al portal cooperatiu **ARCA** (<http://www.bnc.cat/digital/arca/>) (Arxiu de Revistes Catalanes Antiques), per mitjà de l'aportació de les revistes catalanes especialitzades en cinema que es troben en domini públic. D'altra banda, el programa **Transcriu-me!** (<http://transcriu.bnc.cat/>), desenvolupat per la Biblioteca de Catalunya, ha incorporat recentment una col·lecció d'un miler de cartelleres de la Fílmoteca susceptibles de ser transcrites per mitjà del proveïment participatiu (*crowdsourcing*), és a dir, la participació ciutadana a Internet.

La Unitat de Documentació centra els esforços a difondre i cercar la cultura cinematogràfica mitjançant una sala d'exposició permanent d'una part de la col·lecció de peces de precinema, una sala de lectura amb accés directe a les col·leccions bibliogràfica i hemerogràfica, així com cabines per a investigadors, punts de visionament audiovisual i accés a les bases de dades de temàtica cinematogràfica (**FIAF** (<http://fiaf.chadwyck.com>), **AFI** (<http://afi.chadwyck.co.uk>), **FII** (<http://fii.chadwyck.co.uk/>)). Pel que fa als dipòsits de preservació, dues sales fredes de compactes conserven la documentació gràfica, els arxius patrimonials, els negatius fotogràfics i les col·leccions especials.

4 Realitat i reptes en la conservació i difusió de la cultura cinematogràfica

Els diversos serveis de la Filmoteca de Catalunya treballen des de la seva creació per garantir la preservació i la difusió dels fons fílmics i documentals relacionats amb la cultura cinematogràfica i audiovisual catalana. El trasllat a les noves dependències, l'any 2012, ha servit per disposar d'unes instal·lacions més preparades per a aquests objectius, ja que els equips de professionals tenen competència per abordar una oferta de serveis més centrada en professionals, investigadors i ciutadans, en una societat que ha passat els últims vint anys apostant per un sector econòmic, l'audiovisual, que és considerat estratègic en la cultura i també en la indústria catalana.

Tres reptes emergeixen per contribuir a la responsabilitat que atorga la legislació vigent a la Filmoteca de Catalunya.

En primer lloc, la necessitat d'actuar com a observatori i referent en la conservació del patrimoni fílmic, en la transició de l'analògic al digital en la indústria cinematogràfica i audiovisual. Tal com es va posar de manifest en el 69è Congrés Internacional de la FIAF, justament dut a terme a Barcelona, la fabricació de la pel·lícula cinematogràfica usada com a estàndard de distribució té la data de caducitat, per a les *majors* estatunidenques, en l'any 2015, el substitut natural de la qual serà el suport digital —el DCP, Digital Cinema Package. La indústria cinematogràfica, incloent-hi la catalana, ha adoptat el nou mitjà, però, en aquesta nova etapa, hi ha consens a destacar els perills —més aviat les incògnites— que els suports digitals generen si parlem de preservació (Riambau, 2013; 2014). I si bé diverses productores nord-americanes aposten per l'analogització dels suports digitals mentre no existeixi una garantia sobre la conservació dels seus materials digitals, les petites i mitjanes empreses catalanes difícilment podran passar a 35 mm la seva producció digital. Així, la Filmoteca de Catalunya té l'encàrrec estratègic de monitorar l'evolució de la preservació dels suports digitals, així com d'actuar com a referent i ens expert del que es puguin considerar bones pràctiques per assessorar la indústria cinematogràfica i audiovisual catalana, i contribuir a conservar-ne la producció contemporània.

En segon lloc, el compromís de donar accés i fer difusió de les col·leccions i els fons fílmics i documentals que es conserven a la Filmoteca de Catalunya, per permetre'n l'ús i explotació, amb el respecte corresponent als drets de propietat intel·lectual que siguin d'aplicació en cada cas. En aquest sentit, les GLAM (pel seu acrònim en llengua anglesa: galeries, biblioteques, arxius i museus), les institucions de la memòria, han donat resposta a les diverses crides de la Comissió Europea per agregar contingut per construir una font de patrimoni europeu oberta i fiable; facilitar la transferència de coneixement, innovació i promoció del sector del patrimoni cultural; distribuir el patrimoni als usuaris on siguin i quan vulguin, i atreure els usuaris amb noves formes de participació en el propi patrimoni cultural (Comissió Europea, 2010; 2011). Hi ha nombrosos exemples del rol actiu que en la difusió del patrimoni estan duent a terme les cinemateques arreu del món: el portal d'història del cinema neerlandès, el *Dutch Film History*, n'és una mostra; el catàleg col·lectiu de biblioteques i arxius de cinema francesos, el *Ciné-Ressources* (<http://www.cinerecources.net>), n'és una altra, i el *servei de recerca i accés* (<http://www.bfi.org.uk/archive-collections/searching-access-collections>) del British Film Institute, és un altre bon exemple.

En tercer lloc, l'oportunitat de contribuir a la formació i l'ocupació de les persones que aporten el talent, la creativitat i l'expertesa al sector cinematogràfic i audiovisual de Catalunya, que en el període de crisi econòmica ha perdut musculatura, però que segueix sent consistent, bé en la creació, producció i comercialització de continguts audiovisuals tradicionals, per a cinema o televisió, bé en l'ús d'aquests continguts en nous suports i mitjans: videojocs, publicitat, aplicacions mòbils, Internet, disseny especialitzat, fotografia, tecnologia, etc. Moltes petites i mitjanes empreses, així com futurs professionals en procés de formació, poden trobar en la Filmoteca de Catalunya un aliat en l'accés a continguts d'interès patrimonial, com hem dit, però també per a la recerca especialitzada en les arts cinematogràfiques i les seves tècniques, completant l'àmplia oferta formativa existent sobre aquesta matèria a Catalunya, amb un centre d'informació especialitzada únic.

Bibliografia

Beale, Ruth (2011). *Lindgren & Langlois: the archive paradox*. [London]: Cubitt.

<http://www.ruthbeale.net/images/Lindgren_Langlois.pdf

(http://www.ruthbeale.net/images/Lindgren_Langlois.pdf) >. [Consulta: 02/06/2014].

Bruzzo, Mariona (2014). "El presente digital en las filmotecas". *Caimán: cuadernos de cine*, v. 28, n.º 79 (junio).

Cardona, Rosa; Sañas, Ignasi (2012). "La conservación digital en el nuevo Centro de Conservación y Restauración de la Filmoteca de Catalunya". En: Amo, Alfonso del; Fernandez, Joxean (ed.). *Conservación audiovisual en el inicio de la era digital*. San Sebastián: Filmoteca Vasca, p. 9299.

Catalunya (2010). "Llei 20/2010, de 7 de juliol, del Cinema". *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 5.672 (16 de juliol de 2010). <<http://www.parlament.cat/activitat/cataleg/TL121.pdf> (<http://www.parlament.cat/activitat/cataleg/TL121.pdf>) >. [Consulta: 02/06/2014].

Comissió Europea (2011). *Europeana strategic plan: 2011-2015*. Luxembourg: European Commission, Information Society and Media DG. <http://pro.europeana.eu/c/document_library/get_file?uuid=c4f19464-7504-44db-ac1e-3ddb78c922d7&groupId=10602 (http://pro.europeana.eu/c/document_library/get_file?uuid=c4f19464-7504-44db-ac1e-3ddb78c922d7&groupId=10602) >. [Consulta: 02/06/2014].

— (2010). *The new renaissance: report of the Comité des Sages: reflection group on bringing Europe's cultural heritage online*. Luxembourg: European Commission, Information Society and Media DG. <http://www.ace-film.eu/wp-content/uploads/2011/02/CdS_Final_report.pdf (http://www.ace-film.eu/wp-content/uploads/2011/02/CdS_Final_report.pdf) >. [Consulta: 02/06/2014]

García-Casado, Pablo; Alberich-Pascual, Jordi (2014). "Las filmotecas en la encrucijada: función y expansión de la actividad filiotecaria en el nuevo escenario digital". *El profesional de la información*, v. 23, n.º 1 (ene.-feb.), p. 59-64.

Institut Català de les Empreses Culturals (2014). *Memòria de l'Institut Català de les Empreses Culturals 2013*. Barcelona: ICEC. <<http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/ICIC/Documents/Arxiu%20ICIC/140528%20Mem%C3%B2ria%20ICEC%202013.pdf> (<http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/ICIC/Documents/Arxiu ICIC/140528 Memòria ICEC 2013.pdf>) >. [Consulta: 02/06/2014].

Institut Català de les Empreses Culturals. Filmoteca de Catalunya (2014). *Biblioteca del Cinema 2014-2017: un nou impuls per a la Filmoteca de Catalunya*. <http://www.filmoteca.cat/web/sites/default/files/articles/967/documents/pla_estrategic_biblioteca_del_cinema_2014_2017.pdf (http://www.filmoteca.cat/web/sites/default/files/articles/967/documents/pla_estrategic_biblioteca_del_cinema_2014_2017.pdf) >. [Consulta: 02/06/2014].

Pintanel, Miquel Àngel (2010). "11 anys de catalogació de fotos fixes a la Filmoteca de Catalunya". *11es Jornades Antoni Varés: imatge i recerca: 16-19 de novembre de 2010*. Girona: Ajuntament de Girona. <<http://www.girona.cat/sgdap/docs/x0f3s44pintanel.pdf> (<http://www.girona.cat/sgdap/docs/x0f3s44pintanel.pdf>) >. [Consulta: 02/06/2014].

— (2008). "Foto fixa: més enllà dels marges". *11es Jornades Antoni Varés: imatge i recerca: 11-14 de novembre de 2008*. Girona: Ajuntament de Girona. <<http://www.girona.cat/sgdap/docs/aw36x07pintanel.pdf> (<http://www.girona.cat/sgdap/docs/aw36x07pintanel.pdf>) >. [Consulta: 02/06/2014].

Riambau, Esteve (2014). "El cinema a l'era digital". *BID: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, núm. 33 (desembre).

— (2013). "La amenaza fantasma: las filmotecas frente al reto digital". En: Mercader, A.; Suárez, R. (ed.). *Puntos de encuentro en la iconosfera: interacciones en el audiovisual*. Barcelona: Universitat de Barcelona., p. 83-92.

Rueda, Mercè (2011). "La nova Biblioteca de Cinema de la Filmoteca de Catalunya: procés i relació entre el projecte bibliotecari i arquitectònic". *Ítem: revista de biblioteconomia i documentació*, núm. 54, p. 89-104. <<http://www.raco.cat/index.php/Item/article/view/248525/350895> (<http://www.raco.cat/index.php/Item/article/view/248525/350895>) >. [Consulta: 02/06/2014].

— (2000). "Biblioteca de la Filmoteca de Catalunya i de Cinema 'Delmiro de Caralt'". *Métodos de información*, n.º 38-39, p. 76-83. <<http://eprints.rclis.org/5588/1/2000-38-76.pdf> (<http://eprints.rclis.org/5588/1/2000-38-76.pdf>) >. [Consulta: 02/06/2014].

Taula d'Entitats pel Foment de l'Audiovisual a Catalunya (2013). *Estudi del sector audiovisual a Catalunya 2013*. Barcelona: ICEC. <http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/SID/Articles_diversos_2013/Documents/Estudi_del_sector_audiovisual_a_Catalunya_2013.pdf (http://www20.gencat.cat/docs/CulturaDepartament/SID/Articles_diversos_2013/Documents/Estudi_del_sector_audiovisual_a_Catalunya_2013.pdf) >. [Consulta: 02/06/2014].

Citació recomanada

Bruzzo Llaberia, Mariona; Lluca Fonollosa, Ciro (2014). «La Filmoteca de Catalunya : conservació i difusió de la cultura cinematogràfica». *BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació*, desembre, núm. 33. <<http://bid.ub.edu/33/bruzzo1.htm>> [Consulta: 17-12-2014].

DOI: <http://dx.doi.org/10.1344/BiD2014.33.15> (<http://dx.doi.org/10.1344/BiD2014.33.15>)

UOC Universitat Oberta de Catalunya

Entrada

Facultat de Biblioteconomia i Documentació (UB)
(<http://www.ub.edu/biblio>)
Carrer Melcior de Palau 140, 08014-Barcelona

Graus
(<http://www.ub.edu/biblio/futurs/>)
Màsters
(<http://www.ub.edu/biblio/masters/masters.htm>)
Doctorat
(<http://www.ub.edu/biblio/doctorat-dinformacio-i-documentacio-/doctorat-dinformacio-i-documentacio-en-la-societat-del-coneixement.html>)
Altres estudis
(<http://www.ub.edu/biblio/cursos-de-formacio-continuada/altra-oferta-formativa.html>)

Estudis de Ciències de la Informació i de la Comunicació (UOC)
(http://www.uoc.edu/portal/ca/estudis_areas/ciencias)
Rambla del Poble Nou, 156, 08018-Barcelona
(publicacions@uoc.edu)

Oferta formativa
(http://www.uoc.edu/portal/ca/estudis_areas/ciencias)
Conèix la UOC
(<http://www.uoc.edu/portal/ca/universitat/index.html>)
Recerca i innovació
(<http://www.uoc.edu/portal/ca/recerca-innovacio/index.html>)
Viu la UOC
(<http://www.uoc.edu/portal/ca/viu-la-uoc/index.html>)
Estudia a la UOC
(<http://estudis.uoc.edu/>)

